

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum omne opus bonum quo Deum honoramus, sit propriè
dictum sacrificiu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

QVÆSTIO LXXXIII.

De Ritu huius Sacramenti.

In Sex Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus in hoc Sacramento immoletur?

In celebra-
tione Chri-
stus immo-
latur duo-
bus modis.

Respondetur Affirmatiuè: Christus in hoc Sacramento, id est, in Consecratione seu celebratione huius Sacramenti immoletur, id est, sacrificatur. Probatur duabus rationibus à D. Thoma, quæ sic explicandæ sunt. Prior est: Celebratio huius Sacramenti, est representatio sacrificij crucis: ergo dicit potest Christus immolari in huius Sacramenti celebratione, saltem representatiuè; nam signa assumunt nomina rerum signatarum. Verùm hoc modo etiam dicit potest immolari in figuris veteris testamenti: vnde hic modus est improprius. Altera est: Per celebrationem huius Sacramenti, non solum ut est susceptio Sacramenti, sed etiam ut est consecratio Corporis & Sanguinis Christi, applicatur nobis fructus Sacrificij crucis, ex opere operato: ergo est immolatio sacrificij. Antecedens supponitur tanquam fide certum. Consequentia probatur: Nam fructus passionis non applicatur nobis ex opere operato, nisi vel per susceptionem Sacramenti, vel per oblationem sacrificij: sed consecratio Corporis & Sanguinis Christi non est susceptio Sacramenti, & tamen per eam applicatur nobis fructus passionis ex opere operato: ergo est oblatio sacrificij.

2
Expendi-
tar ratio
D. Thomæ.

Nota D. Thomæ in Corpore, vt probet Christum fuisse oblatum in figuris veteris legis, adducere illud Apocalypsis 13. v. 8. *Quorum nomina nõ sunt scripta in libro vite Agni, qui occisus est, ab origine mundi.* Verùm locus iste aliter dispungendus est; vt colligitur ex Græco, & optimè ostendit Ribera in illum locum: nam illud *ab origine mundi,* non est iungendum cum *occisus,* sed cum *scripta sunt.*

Notandum est; Eucharistiam non tantum esse Sacramentum, sicut sunt cætera Sacramenta; sed etiam sacrificium; atque adeo sacrificium vnicum nouæ legis, in cuius oblatione primarius cultus nostræ Religionis consistit. Itaque tractandum breuiter de Sacrificio, tum generatim, tum ipsius Eucharistie; nam hanc partem hæretici vehementer oppugnant: de qua præter ceteros copiose scripserunt Claudius à Sainctis, Guilielmus Alanus, Bellarminus, Gregorius à Valentia, & postremò Zuarez. Nos solum præcipua prosequemur.

D V B I V M I.

Vtrum omne opus bonum, quo Deum honoramus, sit propriè dictum Sacrificium?

3
Affirmant
hæretici.

Hæretici, vt excludant vnicum, & verum Ecclesie sacrificium, ita Sacrificij notionem explicant, vt vel omne opus bonum, vel saltem omne id, quod Deo offertur, dicant esse propriè

dictum Sacrificium. Vnde Philippus Melancthon in locis cõmunibus, Titulo de Sacrificio Eucharistiæ, *Sacrificium dicit esse omne opus, quod Deo reddimus, vt eum honore afficiamus.* Caluinus autem omnem oblationem vult esse sacrificium. Idem ferè sentiunt alij hæretici, vt refert Gregorius à Valentia *Apologia de Sacrificio Missæ,* & Bellarminus lib. 1. de Missa cap. 2.

Dico Primò; Certum est, non omne opus bonum esse propriè sacrificium, etiamsi fiat expressè ad Deum honorandum. Est communis sententia Catholicorum fide tenenda.

4
Non omne opus bonum esse propriè sacrificium, est de fide.

Probatur Primò, Quia Sacrificium est excellentissimus cultus exterior, quo Deum colimus, & expressius eius excellentiam, nostramque subiectionem testatur. Quod ex eo confirmatur, quod sacrificium nemini possit offerri, nisi Deo; vt ostendit D. August. lib. 10. de Ciuitate Dei, cap. 4. *Vnde nemo vnquam sacrificandum censuit, nisi ei, quem aut Deum sciuit, aut putauit, aut finxit, vt ibidem Augustinus.* Cætera autem honoris signa etiam alijs fieri possunt; vt genuflexio, erectio itatuz, & similia. Atqui non omne opus bonum est excellens cultus diuinitatis: imò pleraque nullum honorem præ se ferunt; vt ieiunium, elemosyna, & omnia, quæ in proximum sunt: nisi quatenus obedire Deo, est quodammodo honorare: non enim, qui ieiunat, aut proximo benefacit, expresso signo testatur Dei excellentiam, & suam subiectionem. Quod confirmatur: nam hæc opera non ex eo præcipuam laudè habent, quod Deum honorent; sed quia ob alias causas rectæ rationi, & diuinæ legi sunt consentanea; alioqui Religio non esset virtus à ceteris distincta.

Sacrificiū est præstā-
tissimus
cultus ex-
ternus Di-
uinitatis.

Probatur Secundo, Nam ad rationem sacrificij requiritur Sacerdos, & Altare. Offerre enim sacrificium est proprium munus Sacerdotis. Patet ex Apostolo ad Hebr. 5. *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur, vt offerat dona, & sacrificia.* Idem patet exemplis Scripture: nam in veteri lege soli Sacerdotes offerebant sacrificia; adeo, vt Rex Ozias cum non esset Sacerdos, & tamen vellet sacrificare, à Deo punitus fuerit lepra 2. Paralip. 26. Idem patet ex nominum affinitate; tum apud Græcos, tum apud Latinos. Nam *ιερευς* est Sacerdos, *ιερεια* Sacrificio: Sic Sacerdos & Sacrificus, idem valèt: Sacrificare ergo est proprium munus Sacerdotis.

Ad sacrifici-
cium prop-
riè dictū
requiritur
Sacerdos.

Quod autem Altare requiratur: Patet tum ex usu omnium gentium, tum exemplis Scripture, vbi altaria non nisi ad sacrificia fuisse erecta legimus, excepto illo vno filiorum Ruben & Gad, de quo Iosue 22. quo præter naturam altaris vsi sunt, nempe in signum, quod haberent ius offerendi cum reliquis tribubus quæ erant ultra Iordanem. Tum ex ipsis nominibus: nam *Altare*, nomen habet à Sacrificio; tum, apud Græcos, tum, apud Hebræos: nã *αυτο θυσιας* dicitur *θυσιας θυσιον,* & à ZABACH, id est, sacrificauit, dicitur MIZBACH, id est, Altare. Ratio est, Quia cum sacrificium sit

Ei Altare.

N n n iij

præstan-

præstantissimus cultus externus Diuinitatis, requiritur ad illud determinata persona ad hoc peculiariter deputata; similiter determinatus locus, qui vñibus profanis non possit accommodari.

Probatur Tertiò, Si omne opus bonum esset sacrificium, deberet esse sacrificium legis naturalis; ac proinde ratio naturalis diceret omne tale opus pro sacrificio habendum: atqui hoc falsum est, nam nulla vnquam gens quoduis opus bonum censuit cultum latriæ; sed omnes quaedam peculiariora opera externa habuerunt, quæ sola, sacrificia censerentur. Dices; etiam si non omne opus bonum secundum se sit sacrificium, tamen quatenus sit ad honorandum Deum, videtur esse sacrificium, cum sit actus latriæ. Respondeo; hoc nõ est esse propriè sacrificium; sed est tantummodò esse actum Religionis imperatum, & directum in finem in quem dirigitur sacrificium, seu ob quem propriè sit sacrificium: sed hoc nihil ponit in ipso actu, nisi denominationem extrinsecam, vnde non facit ipsum actum esse actum latriæ, nisi remotè, quatenus videlicet aliquo modo, causatur ab affectu latriæ. Adde, Non omnem actum latriæ esse sacrificium: vt patet in adoratione, laude, voto, iuramento, &c. Vnde etiam si esset actus Religionis, non tamen idcirco esset sacrificium.

Est opus bonum fiat in honore Dei, non inde tamen est Sacrificium.

Soluuntur obiectio- nes.

Sacrificiũ sæpe latè sumitur pro omni bono opere.

Obijciatur definitio Augustini.

Explicatur

Sed contrà: Obijciatur Primò, Opera bona in Scripturis vocantur sacrificia: Psal. 50. v. 19. *Sacrificium Deo spiritus contribulatus*: & alibi, *sacrificante sacrificium iustitia*, & *sperate in Domino*. Ad Hebræos vltimo v. 16. *Beneficentia & communionis nolite obliuisci: talibus enim hostijs promeretur Deus*.

Respondeo: Hæc dicuntur *sacrificia* largè: quia placant Deum instar Sacrificij. Vide Chryostomum Comment. in Psal. 95. vbi decem genera huiusmodi sacrificiorum enumerat ex Scripturis. Alibi enim Scriptura, vbi strictè accipit nomen *sacrificij*, distinguit illud ab operibus bonis: 1. Regum 15. v. 22. *Melior est obedientia, quam victima*. Osee 6. v. 6. *Misericordiam volo, & non sacrificium*. Psal. 50. v. 18. *Si voluisses sacrificium, dedissem*. Quibus locis manifestè inlinuatur, obedientiam, misericordiam, aliaque huiusmodi bona opera, non esse propriè sacrificia. Vide Melchiorum Canum lib. 12. de locis cap. 13.

Obijciatur Secundò, Augustinus lib. 10. de Ciuitate Dei cap. 6. sic ait; *sacrificium verum est omne opus, quod agitur vt sancta societate inhereatur Deo, relatum ad illum finem boni, quo veraciter beati esse possumus*: id est, sacrificium est omne opus bonum, factum, vt Deo placeamus.

Respondeo; D. Augustinus accipit nomen *sacrificij* latè, pro eo, quo assequimur finem seu effectum Sacrificij, qui est placere Deo. Vocat autem tale opus, *verum sacrificium*, ad distinctionem sacrificij externi, quo offertur animal: non quod perfectius & verius habeat rationem sacrificij, quàm sacrificium externum; sed quia effectum sacrificij perfectius præstat. Nam opus bonum ex charitate profectum, perfectius Deum placat, nosque illi iungit, quàm sacrificium externum, secundum se non proficiscens ex charitate. Hanc esse mentem Augustini patet ex capite 5. Simili modo Christus dixit, *Ego sum vitis vera*: non quod esset propriè vitis, sed quia est vitis mystica, multò excellentius præstans spiritualiter ea, quæ vitis sunt. Sic *abstinere a peccatis*, dicitur *verum ieiunium*: *visitare pupillos*, *vera religio*.

Dico Secundò, Nõ omnis quoque externa oblatio Deo facta sacrificium est, quamuis ex intentione honoris diuini procedat.

Probatur Primò, Quia Scriptura passim distinguit *Oblationem à Sacrificijs*. Psal. 39. *Sacrificium & oblationem nolui*. Psal. 50. *Oblationes & holocausta*. Ad Hebræos 5. *Vt offerat dona & sacrificia*: & alibi. Et Cõfirmatur: quia multa in Scripturis dicuntur *offerri*, quæ tamen non possunt dici *sacrificari*: vt Filij primogeniti, primitiæ variarum rerum, aurum, argentum, lapides pretiosi, byssus, aliaque plurima. Vide Exodi 25. & 35.

Probatur Secundò; Quia ad rationem sacrificij requiritur mutatio rei. Quod patet, tum ex Scripturis, vbi omnia propriè dicta sacrificia videmus interim, vel saltem multum immutari, vel per occisionem, vt viuientia: vel per combustionem, vt carnes animalium, & res inanimæ solidæ, vt similia, sal, thus: vel per effusionem, vt liquida, sanguis, vinum, aqua; vel alio modo, vt sacrificium Melchisedech. Vide cap. 1. & 2. Leuitici. Tum ex ipso nomine *sacrificandi*, quod Latine, Græcè, & Hebraicè significat *occidere, mactare*, Græce enim *θύειν* est *occidere*, & Hebraicè *זבח*. Tum denique, quia sacrificium est præstantissimus cultus externus, vnde res tota debet in honorem Dei interim, vel certè mutari; sic enim ei perfectissimè offertur, dum in nullos versus humanos cedit; & optimè designat eius perfectum in omnia dominium; quod non tam bene fit sine mutatione.

Probatur Tertiò, Quia ad oblationes non requiritur Sacerdos; quibus enim potest eas facere. Neque etiam altare; vt patet Exodi 35. & alibi.

DVBIVM II.

Quid sit Sacrificium propriè dictum.

Respondeo; *Sacrificium est Oblatio externa per legitimum ministrũ soli Deo exhibita, in qua substantia aliqua sensibilis immutatur, vel etiam perimitur in protestationem diuini principatus, nostræque seruitutis*.

Primò, Dicitur *Oblatio*. Nam *Oblatio* est genus *Sacrificij*, vt docet D. Thomas q. 85. art. 3. ad 3. quamuis interdum strictè accipiatur, pro *Oblatione*, quæ solim est oblatio, & non *Sacrificium*; vt patet ex dictis.

Secundò, Dicitur *Externa*, vt distinguatur contra internam oblationem, qua mens se suaq; Deo subijcit: quam internam oblationem D. Augustinus vocat *verum sacrificium*; dicitque Deum hoc magis exigere, quàm externum visibile, cum visibile sacrificium sit Sacramentum, id est, sacrum signum huius inuisibilis. Quæ quomodo intelligenda sint, patet ex dictis: non enim ratio sacrificij propriè conuenit internæ reuerentiæ & submissioni; quamuis verum sit, externum hunc cultum, sine interna submissione, & reuerentiæ affectu, cuius est signum, parui esse estimandum: sicut omne opus externum parui est momenti, nisi procedat à debito affectu interiore. Et sic patet, Deum magis exigere hunc internum cultum, cuius ipsum sacrificium est signum, quàm externum sacrificium: nam magis placet illi interna estimatio, reuerentia, & submissio quam mens habet erga ipsum, tanquam primum principium omnium bonorum, quàm externum signum huius submissionis.

6 Non omnis externa oblatio ad honorem Dei facta, est propriè sacrificium.

Vox sacrificandi in linguæ S. significat Occidere.

7 Definitio Sacrificij propriè dicti.

Oblatio.

Externa.

Tertiò